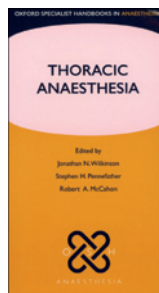

Oversiktlig håndbok i ikke-kardial thoraxanestesi

Jonathan Wilkinson, Stephen H. Pennefather, Robert A. McCahon, red.
Thoracic anaesthesia
766 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press, 2011.
Pris GBP 45
ISBN 978-0-19-956309-8

Denne utgivelsen er en del av serien *Oxford Specialist Handbooks*, som nå nærmer seg 60 ulike utgivelser. I forordet blir det sagt at målgruppen er anestesiologer, både spesialister og leger i utdanning, som arbeider med ikke-kardial thoraxanestesi. På baksiden av omslaget står det, mer treffende, at boken passer for både leger i spesialisering, spesialister, anestesisykepleiere og operasjonspersonell. De 766 sidene er fordelt på 12 kapitler om sentrale temaer i ikke-kardial thoraxanestesi. Stikkordregisteret er fylldig og gjør det lett å finne frem. Boken har bidrag fra redaktørene selv, 20 hovedbidragsyttere og 18 andre bidragsyttere.

Størrelsesmessig får den lett plass i frakkelommen. Innbindingen virker god, og plastomslaget ser ut til å tåle aktiv bruk. De 12 kapitlene er systematisk oppbygd med en rekke punkter og underpunkter, slik at det er lett å få oversikt over de ulike emnene som blir tatt opp. Boken er velskrevet, men mange steder kan det være vel mye tekst med svært liten skrift. Mange av figurene er svært komprimerte, med mye informasjon, slik at hovedbudskapet ofte forsvinner. Mange bilder har liten kontrast slik at detaljer hyppig blir borte.

I faget ikke-kardial thoraxkirurgi har det skjedd en stor utvikling. Initialt var det stort sett behandling av tilstander sekundært til infeksjoner, særlig tuberkulose. Majoriteten av lungekirurgi i dag er innegrep på grunn av lungekreft. Nå blir det utført stadig flere kompliserte operasjoner, som segmentektomier og sleeve-lobektomier, og mer komplekse teknikker, som videoassisterte operasjoner, er tatt i bruk. Dessuten blir endestadier av lungesvikt behandlet i form av lunge-transplantasjoner og i selekterte tilfeller også volumreducerende kirurgi. Dette betyr at den anestesilogiske utfordringen også er økt tilsvarende, og i boken avspeiles denne utviklingen på en god måte.

De innledende kapitlene om fysiologi, anatomi og farmakologi er relatert til thoraxanestesi. Deretter følger kapitler om preoperative vurderinger og diagnostisk/terapeutiske prosedyrer. Så følger kapitler om kirurgi i lunge/øvre luftveier, brystvegg/pleura og øvre gastrointestinaltraktus/mediastinum. Til sist er det kapitler om thoraxtraumer/akuttsituasjoner/spesielle hendelser, intraoperative problemer, postoperativ behandling og teknikker i thoraxanestesi.

Hovedsvakheten er at de fleste kapitlene er relativt overfladiske. Mye informasjon er inkorporert i hvert kapittel – ofte uten at det blir gitt praktiske anbefalinger. Noen forskjeller er det mellom det som anbefales i teksten, og norsk behandlingstradisjon, for eksempel postoperativ epiduralanalgesi ved tymeektomier som ikke blir brukt i Norge. Det er ingen referanser til selve teksten, kun i enkelte kapitler blir det angitt anbefalt litteratur (2–3 referanser). Jeg kan anbefale boken som en håndbok i ikke-kardial thoraxanestesi for leger i utdanning, men den bør suppleres med noe mer dyptpløyende litteratur innen fagfeltet (1, 2).

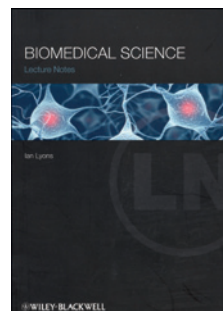
Knut Arvid Kirkebøen

Avdeling for anestesioologi
Akuttklinikken
Oslo universitetssykehus

Litteratur

1. Kaplan JA, Slinger PD, red. Thoracic anesthesia. 3. utg. Edinburgh: Churchill Livingstone, 2003.
2. Benumof JL, red. Anesthesia for thoracic surgery. 2. utg. Philadelphia, PA: W.B. Saunders, 1995.

Bra om basalfag

Ian Lyons

Biomedical science

Lecture notes. 550 s, tab, ill. Chichester: Wiley-Blackwell, 2011. Pris GBP 35
ISBN 978-1-4051-5711-7

Lecture notes er en lærebokserie for medisinstudenter og unge leger. Serien har godt over 30 titler, hovedsakelig om kliniske fag, skrevet av britiske undervisere. Flere av bøkene har vært på markedet lenge og finnes i 10. og 11. utgave. Målsettingen er å være kortfattet og dekkende for det som undervises før embetseksamen, uten for mange detaljer.

Biomedical science er siste skudd på stammen. Den foreligger i første utgave og skiller seg ut ved å være skrevet (eller i hvert fall påbegynt) da forfatterne var medisinstudenter ved Oxford University.

Forfatterne tar for seg fag som tidligere ble undervist som enkeltfag i preklinikken, men som med dagens mer integrerte studier undervises side om side gjennom flere semestre. De 18 kapitlene favner derfor vidt, fra celle- og molekylærbiologi, fysiologi og farmakologi, over enkeltkapitler om de fem store organsystemene til embryologi, anatomi og statistikk.

Språket er godt, klart og konsist. Gjennom hele teksten er definisjoner av sentrale begreper fremhevet i egne bokser, likeledes er det bokser med kliniske poenger. Dette fungerer bra.

Layouten er fin i fire farger med hyppig bruk av undertitler som gjør det lett å orientere seg, og med gode uthevninger av nøkkelord i brødeteksten. Margen er etter min smak for smal med for liten plass til egne smånotater.

Jeg har kun funnet enkelte ortografiske feil, illustrasjonene er fine, dog kunne en del av de anatomiske illustrasjonene hatt med flere benevnelser. Balansen mellom tabellarisert informasjon og brødetekst er fornuftig. Stikkordregisteret er også fylldig og godt. Det totale inntrykket er at forfatterne og forlaget har gjort en god jobb.

Treffer boken målgruppen? Her er svaret både ja og nei. Den store bredden er både en styrke og en svakhet. Utvalget i hvert kapittel er stort sett fornuftig, men som eneste bok for medisinstudenter i store fag som anatomi og fysiologi, er boken for liten. I disse fagene kan den være et godt alternativ til norske bøker rettet mot helsefagutdanning på høyskolenivå. Som en første bok for medisinstudenter i de tidlige semestrene, der man skal få overblikk og få med seg det mest sentrale i basalfagene og bli introdusert til viktige parakliniske fag som mikrobiologi og immunologi, er boken ypperlig.

Rune Jakobsen

Nasjonalt senter for stamcelleforskning
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo